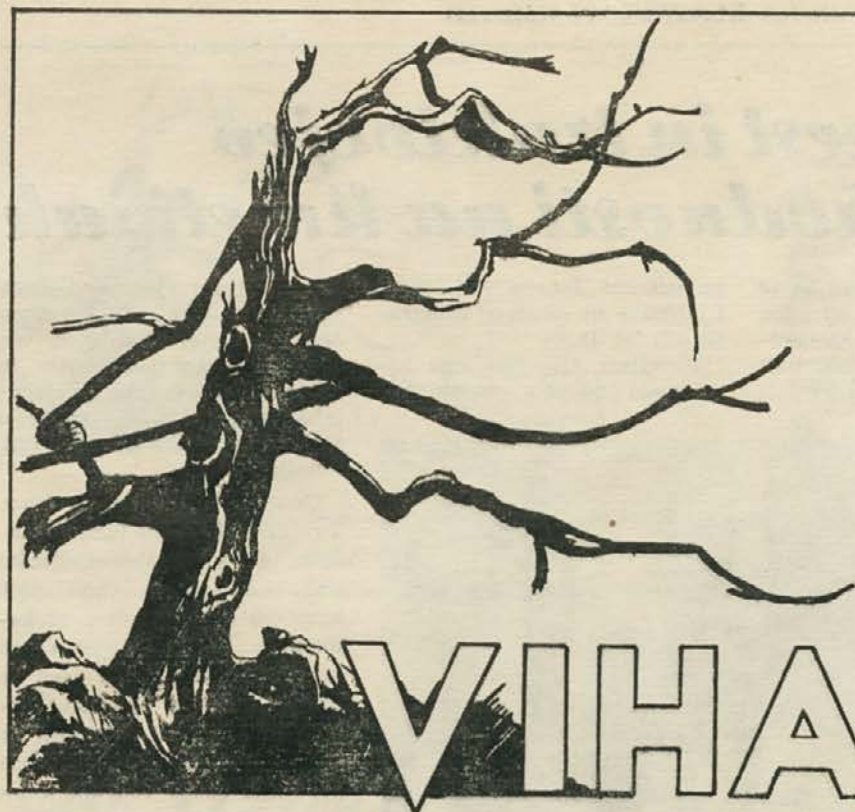

O 78.760/
1977

GOZDNO GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC

LETO VII — ST. 1 — JANUAR 1974

VIHARNIK

Če bo vsak član nove velike družine dal svoj doprinos, nam se ni bati jutrišnjega dne

Leto 1973 je bilo nekoliko manj razburljivo kot prejšnje. Vreme nam je veliko bolj »služilo«, in je bilo manj problemov z realizacijo letošnjega plana. Imeli smo težave z naraščanjem stroškov ob zamrznjenih cenah. Sredi leta je sicer prišlo do sprememb v cenah gozdnih sortimentov, vendar le v takšnem obsegu, da smo že ob uveljavitvi vedeli za njihovo zastarelost.

Medtem ko so se druge sorodne organizacije odločile za izvoz gozdnih sortimentov, kjer so dosegali višje cene, smo se na našem področju uspeli sporazumeti z lesno industrijo, da izvoz omejimo samo na drobne sortimente v interesu obeh podjetij. S tem smo preprečili pomanjkanje surovin za domačo industrijo. Seveda se bo moral ta izpad dohodka nadomestiti.

Letos smo uspeli realizirati nekaj pomembnih objektov, ki smo jih zasnovali preteklo leto. Tako smo izgradili nove ceste, nekaj pomembnih turističnih objektov, kot so: samopostrežna restavracija na Mali Kopi, komunalno infrastrukturo, to je elektriko, vodo in dostopne komunikacije. V tej sezoni bodo začele obratovati tri nove turistične žičnice. Žal pa še nismo uspeli bistveno povečati nočitvene kapacitete, kar bo naša bodoča naloga.

V pogonu in rednem obratovanju je naš največji objekt, tovarna ivernih plošč, ki je rezultat skupnih naložb več

partnerjev. Seveda se je s tem še bolj povečala naša odgovornost za pravočasno dobavo surovine. Polni učinek tega velikega objekta se bo pokazal pri dohodku združenega podjetja šele letos.

Leto 1973 predstavlja pomemben mejnik v povezovanju našega podjetja z drugimi gospodarskimi organizacijami. Tako je prišlo do ustanovitve konzorcija med gozdarskimi in lesno predelovalnimi podjetji

v severovzhodni Sloveniji. Žal ta konzorcij ni zaživel v polni meri, tako da je ostal več ali manj na papirju, predvsem po krivdi organizacij izven našega območja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Brez cest in traktorjev ni prihodnosti na kmetijah

Do ustanovitve podobnega konzorcija je prišlo v slovenjegraški občini med nekaterimi gospodarskimi in drugimi organizacijami z namenom čim hitrejšega in urejenega razvoja turizma. Rezultati še tudi tu niso povsem vidni. Morali bomo založiti vse sile, da bo v bodoče bolj zaživel, saj samo tako bo dosegel svoj smisel.

Največji korak naprej je odločitev kolektiva, da poveže svojo usodo s kolektivom področnega Lesno industrijskega podjetja. Združili smo se v enotno podjetje. Nadaljnjo pot razvoja bomo načrtovali skupno, kar se bo pozitivno pokazalo za razvoj celotne regije. S to združitvijo smo uresničili večletno prizadevanje obeh kolektivov. Sedaj pričakujemo lepšo prihodnost. S to odločitvijo sta oba kolektiva in tudi združeni gozdni posestniki pokazali svojo zrelost. Na nas vseh pa leži, da bomo s prizadevanjem slehernega to dejanje tudi upravičili. To je toliko bolj pomembno, ker se bodo po nas zgledovale tudi druge sorodne organizacije.

Pri povezovanju smo dosegli še en pomemben korak s tem, da smo sklenili samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju z največjo trgovsko-proizvajalno organizacijo lesne stroke v Sloveniji — s Slovenijalesom. Ta sporazum bo veljal s 1. januarjem 1974, tako da se bodo pozitivni rezultati pokazali v prihodnjem letu.

Vsa povezovanja bi bila manj uspešna, če ne bi sledili sprejetim ustavnim amandmajem. Ustanovili smo temeljne organizacije združenega dela s kvalitetno spremenjenimi odnosi v obeh dosedanjih podjetjih. Šele ob teh spremembah so dozoreli pogoji za fizično združitev, saj to ne pomeni več zmanjševanja svobode posameznih delov enotne organizacije združenega dela, temveč obratno. Pridobile so večjo samostojnost, večji vpliv na razvoj celote, večjo stimulacijo za uspešnejše poslovanje.

Morda se še ne zavedamo vseh pomembnih dogodkov v pravkar preteklem letu, ki bodo usodno posegli v življenje kolektivov. Eno je gotovo: če bomo uresničevali načrtane cilje, potem lahko pričakujemo samo lepšo bodočnost in boljše uspehe bodočega podjetja ter korist vseh članov delovnega kolektiva — uspeh svojega dela.

Ob vstopu v novo leto 1974, ko se bodo morale pokazati vse pozitivne komponente naših odločitev, želim, da bi sleherni član velike družine dal svoj doprinos. Če bo tako, potem se nam ni treba bati jutrišnjega dne. Prav tako se zahvaljujem vsem članom kolektiva in gozdnim posestnikom za njihovo požrtvovalno delo in sodelovanje ter želim vsem v novem letu še veliko uspehov.

Janez Gornjec,
dipl. inž. gozd.

V soboto, 8. decembra se je zbralo v Slovenjem Gradcu veliko mladih iz vse Slovenije, med njimi pa so bili tudi pripadniki JLA. Mladi so pri-

ga slikarja Janeza Pirnata iz Ljubljane in razstavo fotografij »30 let JLA«.

Poveljnik ljubljanskega armadnega področja, generalpod-

KZ. Najprej je predsednik skupščine občine Slovenj Gradec inž. Peter Planinšec, vse navzoče seznanil z uspehi in težavami, s katerimi se srečujejo zlasti hribovski kmetje, o tem pa so veliko govorili tudi kmetje sami.

Generalpodpolkovnik Franc Tavčar-Rok je bil tako seznanjen, da je v slovenjegraški občini še vedno okoli 2600 kmečkih gospodarstev, od katerih je še okoli 1000 čistih kmetij, in da je od tega le dobra polovica sposobna sodobno kmetovati in stopiti na pot hitrejšega, predvsem pa preusmerjenega razvoja kmetijstva. V razgovoru so kmetje opozorili na marsikatero težavo, s katerimi se hribovski kmetje še danes srečujejo. Na teh kmetijah je še 15 odstotkov kmetij, ki nimajo naslednika, da je cestna povezava med temi kmetijami še vedno slaba, čeprav se gozdno gospodarstvo trudi, da bi vse te kmetije povezali s cestami, s tem pa bi do njih prodrla tudi mehanizacija, brez katere si ni mogoče zamisliti prihodnosti naših kmetij.

Direktor kmetijske zadruge inž. Ivan Uršič je v razgovoru povedal, da je kmetijska zadruga v zadnjih letih namenila velike vsote denarja kot pomoč kmetom pri nakupu kmetijske mehanizacije, vendar ostaja ta denar neizkoriščen, kajti te mehanizacije zlasti traktorjev ni mogoče dobiti. Kmetje sami pa so tudi opozorili na težave, s katerimi se srečujejo pri nakupu goriva. Povedali so, da to ni najbolj urejeno zlasti za tiste kmeta, visoko tam v hribovih, kjer si ne more ustvariti zaloge goriva.

Med kmeti, ki so sodelovali v razgovoru zlasti velja omeniti mladega gospodarja Ivana Glasenčnika, Zapečnikovega in Razborja.

Z veseljem smo prisluhnili njegovemu pripovedovanju, kako gospodari visoko tam gori na Razborju, v tem strmem svetu med Uršljo in Pohorjem. Tudi njega je vleklo v dolino za boljšim življenjem, toda raje je ostal doma, kajti tudi kmečki poklic je lep. Najbolj zanimivo je bilo njegovo pripovedovanje tam, ko

Predsednik skupščine občine inž. Peter Planinšec seznanja generalpodpolkovnika Franca Tavčarja-Roka o problemih hribovskih kmetij

šli iz vseh krajev, kjer so se v Umetnostnem paviljonu v Slovenjem Gradcu udeležili prireditve ob koncu tekmovanja občinskih konferenc ZM in garnizije JLA za odličje »22. december 1973«, ki sta jih pripravili RK ZMS in poveljstvo ljubljanskega armadnega področja.

polkovnik Franc Tavčar-Rok se je pogovarjal s predstavniki mladinskih organizacij in vojaki o skupnem sodelovanju med armado in mladino pri uresničevanju koncepta splošnega ljudskega odpora.

Popoldan pa je generalpodpolkovnik Franc Tavčar-Rok s svojimi sodelavci obiskal Blat-

Generalpodpolkovnika Franca Tavčarja-Roka je zanimalo, kakšno je življenje kmetov tod okoli

Dopoldan so bili gostje navzoči pri otvoritvi razstave partizanskega tiska v Muzeju ljudske revolucije, ki prikazuje njegov razvoj od II. zasedanja AVNOJ do osvoboditve. V Umetnostnem paviljonu pa so odprli razstavo akademske-

nikovo kmetijo na Vrheh pod Uršljo goro. Tu se je srečal z gospodarjem Ivanom Krajncanom, obiska pa so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Slovenj Gradec ter nekateri kmetje in predstavniki GG in

PRILOGA OB TEDNU GOZDOV

Ob letošnjem tednu gozdov

Slovenjegraški gozdarji smo ob letošnjem tednu gozdov povabili k tekmovanju za najboljši spis o varstvu našega okolja vse učence osnovnih in srednjih šol na območju vseh štirih občin naše krajine. Nad uspehom razpisa nismo bili posebno veseli. Od dvaindvajsetih osnovnih šol so sodelovale le štiri osnovne šole. Mnogo več volje so pokazali dijaki na srednjih šolah, saj so sodelovale vse, predvsem pa gimnazija na Ravnah in ekonomska srednja šola v Slovenjem Gradcu.

S tem razpisom smo gozdarji želeli vzpodbuditi pri mladini zanimanje in čut ter zdrav odnos do narave in našega življenjskega okolja nasploh. Nismo nameravali vzbujati pri mladini kakršnihkoli protiindustrijskih in protitehničnih namigovanj. Želeli smo le osvestiti mladino in nas vse o pomenu živega zelenja, o varovalni vlogi gozda, o naših vodah, ki postajajo vedno bolj umazane in mrtve, o našem zraku, ki postaja vedno bolj nasičen s prahom in nezdravimi plini, o našem življenjskem okolju nasploh, ki postaja vedno bolj ogroženo.

Narava je lahko lepa

Foto: R. Vončina

Vemo, da so posredne negativne posledice razvoja civilizirane družbe nujnost in tudi to, da nas tehnika osvobaja in namesto nas opravlja razna zamotana in naporna dela. Človeški duh se v vrhunski tehniki spreminja iz vizije v materialno obličje. Sodimo, da razvoju tehnike skoraj ni meja. Nasprotno pa tudi vemo, da ne moremo razširiti našega elementarnega življenjskega prostora niti za ped. Razvoj tehnike pa gre ravno na račun našega življenjskega prostora in zdravega okolja. Vzpostavljati ravnotežje med naraščajočo industrijo na eni strani in zdravim življenjskim okoljem na drugi strani, pomeni skrbeti za naše življenjsko okolje.

Gozdarji že dolgo ne gledamo na gozd kot na prostor, kjer pridobivamo samo les. Naša stroka postaja vedno bolj socialno-humano usmerjena, kakor to zahteva naš čas in razmere v današnji družbi. V nas je, da opozarjamo in se brigamo za varstvo okolja, čeprav ga včasih tudi sami kvarimo. Priznamo! Vemo pa, da ni časa za zamujanje in da se vsaka zamujena napaka izredno težko in z veliko izgubo časa popravi. Sicer pa rajši pogledjmo nekaj misli iz spisov naših učencev, ki dovolj zgovorno kažejo, kaj misli o našem okolju naša mladina:

»Leta so tekla in pod krošnjami starih dreves se je razvijala nova zgodovina.«

»Spominjam se besed svojega starega očeta, ko sem ga vprašala, če se ne počuti osamljenega na planini: Pogledj, saj nisem sam, moji gozdovi mi pojejo in nudijo mi varnost.«

»Narava vedno bolj prehaja v človekove roke. Lahko jo varuje ali uničuje. Tega bi se morali zavedati. In če bi se vsakdo tega zavedal, bi naravo tudi ljubil in ji ne bi zadajal težkih bolečih ran.«

»Na delavskih svetih se samo govori o morebitnih čistilnih napravah, toda dela se samo obljublja, v resnici pa se na tem ničesar ne stori.«

»Matere in žene so tarnale o stanovanjih, ker niso smele odpreti oken, pa tudi zaradi oblek, ki so se hitreje umazale.«

»Hiša se počasi ruši pod težo časa; les in zemlja sta polna svinca.«

»Mislim, da bi morali ljudje bolj paziti na svojo okolje. To naj bi ne bila le skrb družbe, ampak skrb vsakega posameznika.«

»Kmet, ki je visoko v gorah, črpa iz gozda življenje, da lahko z življenjem gozda živi sam.«

»Gospod je s polnimi usti vprašal ženo, kam naj da vrečko in papir, v katerem je imel meso in drugo hrano. Čudno ga je pogledala, nato pa mu je odgovorila, ne da bi se dvignila z ležalnika: Kaj pa tako neumno vprašuješ? Jaz je vendar ne bom nosila nazaj domov. Vrzi jo proč, saj menda ne boš mazal sedežev v avtomobilu! Ubogal jo je, povrhu tega pa še zvrnil ogleje s pečice na zeleno travo.«

Andrej Sertel

V naši prilogi o varstvu našega okolja objavljamo zaenkrat vseh osem nagrajenih prispevkov iz osnovnih in srednjih šol. Ziriya je odbrala za objavo še pet nenagrajenih spisov naših učencev in dijakov. Objavljali jih bomo v prihodnjih številkah našega glasila.

SVETLOBA TEMNEGA SONCA JE PADLA NA ZEMLJO

Nekoč zelena pojoča dolina je zdaj zavita v rdeče saje. Namesto lesketajoče se modrine se z neba vleče siva nejasna megla, ki dela še sonce neprijazno. In tista ljubka prozorna rečica je umrla. Zdaj se vije po njeni strugi grozeča, težko tekoča gmota, ki požira življenje. Deblo pa je imelo samo še toliko moči, da se je posušilo.

Preobrnilo smo vsako ped zemlje, da smo iz nje iztisnili vse. Osiromašeno smo jo zavrgli in izkoriščali drugod. Naveli smo vse moči, da smo ji vzeli srce, vrnili pa niti poljuba! Zato se zdaj obrača proti nam in jemala nam bo kapljo za kapljo življenja.

Naša sreča, so rekli, da je v udobju in brezdelju. Tri korake pred nami je ta cilj. Ampak takrat je bilo morje še peneče od čistosti, po cesti se je kadiilo za konjsko vprego, na deželi je še dišalo po kravah in na planino si prišel samo peš...

Nerojena množica, ki čaka, da stopi na svet, bo živela od ljubezni, ali od umazanega zraka? Težko ji bo, to je gotovo, dali ji bomo življenje, vzeti ji ga ne smemo, ne, to bi bilo prekruto. Uničiti otroke in otrok otroke, to ni, za kar živimo.

Svetloba temnega sonca je padla na Zemljo in grehot gobav človek je padel na kolena in se posekal. Obljubil je, da bo vrnil naravi vsaj del tega, kar ji je vzela. **(Pa samo zato, ker ga je že začelo dušiti!)**

Polonca Smonig,
gimnazija Ravne, 3. d

SPREHOD PO GOZDU

Pomlad. Gledam skozi okno. Zunaj sije sonce, drevje poganja mlado listje. Pred oknom je vrt. Tu rastejo prekrasno obarvane cvetlice. Nekatere so sinje modre, druge snežno bele, pa tudi rumene, kakor da bi se sonce zrcalilo v njih. Poleg njih pa so še rdeče v različnih barvnih odtenkih. V najbolj oddaljenem kotu vrta skriva svoje vijoličaste cvetove bezeg. Izpod njega se plaho ozira vijolica, ob njej pa modre spominčice, ki ne vem,

kako so sploh prišle tja. Jaz jih že nisem vsadila.

Nato se ozrem po sadovnjaku. Nekateri cvetovi so se že odprli, drugi se še sramežljivo skrivajo v popkih med mladim listjem. Ptički prirejajo »koncerte« po vseh drevesih. Na obzorju je nebo lepo modro, kot da ga je opral včerajšnji dež. Sonce je še visoko nad goro. S svojimi žarki me privablja na travnike in v zeleneče gozdove — ven! Na prosto! V naravo! Zdi se mi, da bom kar odletel v pomlad, kakor lastovka, ki nam jo pride naznanjat. Že hočem vstati, toda — joj! Začutim neko utrujenost. Niti sama ne vem, od kod je prišla. Noge nočejo in nočejo hoditi. Sedem na posteljo. Sklenila sem, da se najprej malo odpočijem, nato pa pojdem na sprehod. Res, vstala sem in odšla. Zavila sem po stezici v gozd. Toda glej! Nikjer ni papirčka, nikjer nobene smeti. Po tej poti je bilo vendar vedno vse razmetano. Na vsakem koraku so ležali papirčki, v katerih so bili zaviti bonboni, čokolada in napolitanke, a danes je vse čisto. Naredila sem še nekaj korakov naprej. Ob poti je stal hrast. Pod njim so bili zmeraj razbiti krožniki, skodelice in kozarci, neuporabne konzervne škatle, stari lonci in sklede, zamaški, rjaveče železo, prazne stekleničke in škatle zdravil, doze lakov in tube zobnih past ter podobni »okrasni« predmeti. Ampak danes ni tu ničesar. Pod hrastom raste lepa svetlo zelena trava, vmes pa ivanjščice in druge rože. Le kako se je moglo to zgoditi? Kdo je vendar odpeljal vse to? Prišla sem do jase. Tu je vedno ležalo nekaj plastičnih vrečk. Nedeljski izletniki so si tu pekli čevapčiče, vrečke pa so kar pustili. Danes tudi vrečk ni bilo. Kar čez noč pa tudi niso segnile, saj je znano, kako plastika počasi gnije.

Odšla sem spet v gozd. Povsod je bilo vse čisto. Stopala sem počasi. Vdihavala sem svež zrak. Nikamor se mi ni mudilo. Naenkrat pa je nekaj zašumelo v najbližjem grmu, potem pa je skočilo mimo mene in vdir. Prestrašila sem se in odskočila. Toda joj! Spodrsnilo mi je in pričela sem padati v prepad. Padala sem, padala in končno padla na trda tla ob postelji. Pomela sem si oči. Saj to je nemogoče! Nisem spala, ne, nisem! Hodila sem po gozdu in vse je bilo čisto kot nikoli poprej. Cisto zares sem bila na jasi in potem sem se prestrašila zajčka. Zdaj pa sem naenkrat tu. Sicer pa lahko grem pogledat, če si že ne morem verjeti. Stečem po stopnicah in v gozd. Toda glej! Povsod ležijo papirčki, pod hrastom je še vedno prava razvalina neuporabnih predmetov. Na jasi še vedno ležijo vrečke. Vse je drugače kot prej. Da, res sem sanjala. Pogledam v nebo. Še vedno je sinje modro, še vedno je sonce nad goro, le da je sedaj že nižje, še vedno je okrog mene vse zeleno, povsod je pomlad.

Okrog mene je narava. Le lepih sanj ni več. Sanj, ki bi se morale čim prej uresničiti, čeprav dobro vem, da se še dolgo ne bodo. Mogoče celo tako dolgo ne, da nas bo začela mati narava tepsti s svojo trdo šibo. Takrat se bomo šele pričeli zavedati, kaj smo ji storili.

Sanjala sem prečudovite sanje. Rada bi jih še enkrat. Se bolj vesela pa bi bila, če bi to bila nekoč resničnost.

Zdenka Grobelnik,
Ekonomska srednja šola
Slovenj Gradec

MEŽIŠKA DOLINA

Težko je opisati pokrajino, ki ti je ljuba in draga; pokrajino, ki jo je ovekovečilo že toliko znamenitih mož. Prežih je to napravil najbrž najlepše, toda tedaj so bile tudi naše hoste, lasi in odori bolj zeleni in lepši. Takrat zrak še ni bil nasičen z železarniškim prahom in v njem ni bilo svinčnih hlapov, ki se zažirajo v hoste in jih uničujejo. Tedaj, da, tedaj je po zeleni Mežiški dolini tekla Meža hitreje in živahneje; v njej je bilo življenje! — V tistih letih je dr. Sušnik zapisal: »in ljudje so ko lesovi postali!« Trdni kmetje so bili, lesovi so bili — strnili so se v eno z naravo, zaživeli so z zemljo v resnični harmoniji. Danes pa umirajo z lesom, sušijo se z njim. — Dobivajo pisma iz tovarn, v katerih jim sporočajo, naj pridejo po odškodnino. — »Ne, saj nočem denarja! Imejte ga za filter, s katerimi boste čistili zrak in vodo! — Denar nam ne more vrniti gozdov, ne more nam vrniti življenja!« Pa ni denarja za filtre, ni ga.

Prah pa se še zmeraj zažira v drevje, v vse kar je zelenega ter v človeka. In prahu se je letos pridružil še ogenj. Na pobočjih Pece in Uršlje gore so tako nastale nove ogromne rane, ki se bodo v desetletjih le stežka zacelile.

Tam nekje pod Uršljo, na Strojni, v Topli, pod Peco, tam na trdnih kmetijah koroških rodov pa se v srcih ljudi širijo rane iz katerih neprestano kaplja rdeča, lepljiva tekočina, ki ji pravimo kri. Iz vsakega srca kaplja, noče se ustaviti — ne more se! Vztrajno kaplja, vse pogosteje iz vseh src, tudi iz Tomaževga.

Tomaž je imel trden in premožen grunt, s katerim so se dobro preživljali. Imel je prikupno ženo Anco in dva otroka — Petra ter Mojco, tretji, Jernejček pa je že zdavnaj pod rušo. Tisto pomlad so se ga tako zelo veselili. Odkar sta

Peter in Mojca že skoraj odrasla, je bilo v hiši pusto. Pogrešali so otroški jok in čebljanje, zato so bili tako srečni, da se bo spet naselil v njihovi hiši. Tako težko so ga pričakovali.

Aprila je Anca odšla v bolnišnico, da bi povila tretjega otroka. Želela si je sina. Dala mu je že ime: »Jernejček naj bo, Jernejček!« je tiho šepetala. Pa ni bilo Jernejčka; rodila se je deklica — mongolska deklica. Umrla je in z njo je umrla tudi sreča v Tomaževem srcu. Kako je preklinjal tiste klance in grape; kako zelo je preklinjal svinec, ki mu je zastrupil ženo in uničil otroka.

Zanj ni ničesar več. Zanj je vse umrlo. Lani je pobralo Anco; Peter ter Mojca sta odšla — eden v Nemčijo, drugi v Ljubljano.

Hiša se počasi ruši pod težo časa; les in zemlja sta polna svinca, vse je zastrupljeno, izgubljeno. Ostala bo le še »Dolina smrti«, siva in pusta s tovarniškimi dimniki brez filtrov.

Dragica Juvan
Zdravstvena šola
Slovenj Gradec

HRAST

Hrast sem. Staro, osamljeno drevo v položnem bregu, ki se vzpenja ob manjšem mestu. Drevo sem. Človekov prijatelj. ladje, iz mene si naredi mizo. Dajem mu les za domove, za katero je; izdelala si posteljo v kateri se truden spočije.

Drevo sem. Staro, ponosno drevo. Sto let je minilo, odkar je v meni vzkliko življenje — življenje hrasta. Sto pomladi zelenim in stoto jesen bo veter odnesel mojo rjavkasto, ponošeno obleko, ter jo položil na travo kraj me.

Stojim tu sredi jase, na mojih vejah se spočijejo ptice, ko v jatah preletavajo gozd. Včasih me obiše žolna in me očisti nadležnih zajedalcev. Vsako pomlad si v zavetju vej napravi gnezdo drobna penica in pod mojim listjem pričnejo njeni mladiči prve samostojne korake.

Poleti hodijo mimo mene ljudje, se ustavljajo in me občudujejo. Všeč sem jim, saj sem kljub letom in številnim strelam še nepoškodovan in imam trden les brez votlih mest, v katerih se tako radi vgnezdijo divje čebele. Otroci iščejo pod mano želod in se potem z njim igrajo. Večkrat me obiše veverica s sosedne smreke. Nabere si želoda za zimo in se vrne v svoje varno duplo. Tako stojim že stoto le-

Požar je divjal z vso silo

to. Ob mojem deblu so divjale vojske in divji požari so se zaman skušali polastiti mojega lesa. Se sedaj so vidni sledovi svinčenk, s katerimi so fašisti prekinili življenje petih talcev.

Hrast sem. Sedaj že dvesto let stojim na tej jasi. Nisem več sam. Clovek je ob meni postavil hišico in nasadil nova, mlada drevesa. Nič več se ne dolgočasim, saj se lahko pogovarjam z novimi sosedi. Mladi so še in neizkušeni, zato me s svojimi mislimi zabavajo.

Sredi poletja je veter prinesel iz doline rjav dim, ki je vsem zaprl dih. Pljuča so kot okamenela obstala in dolgo nismo mogli vzdihniti. Mlajša drevesa so prebledela in žalostno povsila liste. Vendar je veter dim kmalu odnesel naprej in vsi smo zopet zaživel. Toda dim je kmalu postal naš vsakdanji gost.

Sosednja drevesa v gozdu so pričela veneti in izgubljati svoje liste in iglice. Najprej so podlegle smreke, kmalu nato bori, breze, macesni; sedaj pa smo na vrsti mi — hrasti. Mlajši sosede že izgubljajo svoje liste, čeprav še ni jesen. Veter ves žalosten odnaša to naše življenje daleč naokoli.

Čutim bližajočo se smrt. To ni tista prijetna smrt pod sekiro, temveč grozna smrt v dimu, ki dan in noč bruha iz visokih dimnikov nove tovarne. Pljuča mi hočejo zamašiti drobci prahu, plin pa se zajeda v moje liste, ki izgubljajo zeleno barvo in odpadajo.

CLOVEK!!! Tvoj prijatelj umira. Clovek, ali slišiš klic vseh dreves, ki umirajo? Clovek, veš kaj bo, ko bo propadel tvoj prijatelj — gozd? Clovek, zresni se!!!

In tako veter odnaša moje življenje, polagoma, list za listom in odlaga ostanke poleg mene. Vendar z mojim listjem odnaša tudi del clovekovga življenja. Polagoma, leto za letom umirajo gozdovi in clovek se vedno bolj duši v lastnem plinu.

CLOVEK!!!! naj moja smrt ohrani pri življenju moje vrstnike po vsem svetu. Clovek, prosim te, bodi prizanesljiv do gozdov. Clovek!!!!

Umrl je dvestoleten hrast, katerega niso uničili ne vojske, ne požari in ne strele — uničil ga je strupen plin, katerega izvor si ti, najpopolnejše bitje CLOVEK; vendar vedi da si tudi najbolj nizkoten, kajti moriš vse živo.

Neuglašena kitara

GOZD

Kaj je gozd? Je to le beseda, ki se izgubi iz naših misli? Ne, to je življenje! Toda tega življenja mi ne znamo ceniti. Z razvijajočo se industrijo in z zbeganimi mislimi uničujemo to življenje. Narava slabi, njene moči pešajo, ne more se več upirati cloveku.

Ko v zimskem mrazu sedim na zapečku in dremlem, mi po glavi rojijo različne misli. Toda nikdar ne pomislim, kdo me greje v tem mrazu, kdo mi daje zrak. Moje misli so drugače.

Vse naše nasilje s tehničnim napredkom premaguje z zadnjimi močmi gozd. Kljub temu nas spremlja kot prijatelj, daje nam zavetje, razvedrilo in še mnogo drugih stvari, za katere vemo in ne mislimo nanje. Kako dolgo bo še trajalo vse to?

Ko veter zašumi med vrhovi dreves, v tihi bolečini gozda zaslišim pesem. Toda vsi te pesmi ne slišijo. Ptički pa čutijo to bolečino, ki nas opozarja:

Clovek, postoj, ozri se v nebo!
Kaj vidiš?
Vidiš temo.
Črno temo,
ki jo daješ meni za hrano.
Ta strup ne bo uničil le mene...

Tudi ti boš odšel z menoj
v večni boj
za življenje!

Mi vsi tega opozorila ne slišimo, vse to gre mimo nas. Toda nekoč ga bomo slišali. Takrat bo morda že prepozno...

KUHELNIK Zvonko
osnovna šola Franja Vrunča
Slovenj Gradec

posameznika in ne le skrb splošne službe. Tudi mi na deželi tega ne bi smeli pozabiti.

Irena Vauh
OŠ Trbonje

GOZDOVI NAŠE BOGATSTVO

Naša domovina je zelo lepa. Če potuješ, se ti za vsakim ovinkom, za vsakim hribom odpre čudovit svet. Mnogo te lepote pa odštejejo naši lepi gozdovi.

Pri nas v Sloveniji je mnogo lepih gozdov in gozdičkov. V njih je vse polno življenja, katerega cloveško oko komaj zazna. Pri tleh rastejo drobne črnice, ki jih prekrivajo bodlikave maline, pod vsem tem pa imajo mravlje svoja skrivališča. Malo na desno zagledaš majhen potoček kako skaklja iz skale na skalo in vmes veselo žubori. Vrbe in drugo grmičevje je našlo v tem potočku dovolj za svoj obstoj. Ob mlaki, ki se polni iz potočka, se rastlinje še podvoji. V vodi pa se lesketa sonce, ki kuka skozi goste veje smrek, hrastov, macesnov in drugega drevja. Tudi, če se povzpneš visoko v gore, te gozd neprestano spremlja, dokler ima še kaj možnosti za svojo rast.

Gozd je mnogim ljudem neobhodno potreben. Kmet, ki je visoko v gorah, črpa iz gozda življenje, da lahko z življenjem gozda živi sam. Gozdove pa precej izrablja naša industrija. Vendar so z zakonom določene količine lesa, ki se smejo posekati. Naši gozdovi privabljajo tudi veliko turistov. Z njimi prihaja k nam denar, ki ga ponavadi pustijo pri nas.

Gozdovi so bili velikega pomena tudi med NOB. Stezice, ki jih danes ni več, ali pa so še in mi ne vemo zanje, so bile kurirjem zelo pri srcu, saj jih drugim skoraj ni bilo mogoče najti. Mah pod drevesi je bil borcem postelja, krošnje dreves streha, debela stena hiše in strelska jama ognjišče. Sovražnik, ki je hotel partizane spraviti iz gozda, je imel težko delo. Ni uspel! Gozd je bil premočan in neustrašni borci, ki so se usuli iz gozdov so ga pregnali za deseto goro.

Tudi mi učenci bi za gozdove storili vse. Sedaj, ko ni vojne, jih vzgajamo in pogozdujemo. Vsi pa imamo tudi enotno misel: Čuvati gozdove.

Marko Verčnik
Osnovna šola Franja Vrunča
Slovenj Gradec

VARUJMO SVOJE OKOLJE

Clovek veliko dela, njegovo okolje pa je v večini primerov onesnaženo. V takem okolju se slabo počuti, zato komaj čaka, da pride domov in si odpočije. Prosti čas preživi seveda vsak po svoje. Najraje pa se ljudje odpravijo v naravo, na izlete.

Moj konjiček je branje knjig. Kadarkoli imam čas, vzamem v roke knjigo in berem. Tako mi čas hitro mine. Veliko pomagam tudi doma pri delu. K prijateljem in sošolkam ne hodim, ker nismo tako blizu skupaj. Za pot do njih in nazaj bi porabila preveč časa. Z njimi sem skupaj le takrat, ko gremo zjutraj v šolo in potem nazaj domov. Hodimo vedno po gozdni poti. S sošolkami in sošolci se zmenimo na poti o marsičemu. Vem, da bi bil marsikdo srečen, če bi bil na mojem mestu.

Mnogi ljudje se odpravljajo v naravo na izlete in piknike. Take izlete si lahko privoščijo ob sobotah in nedeljah ter v prazničnih dneh. Nekateri vzamejo s seboj šotore in ostanejo tam več dni. Takrat se sprostijo in pustijo ob strani vse skrbi.

Spominjam se nedelje, ko sva šli z mamo v Maribor obiskat mojo teto. Ura je bila devet, ko sva izstopili na glavni postaji. Tam je bilo veliko ljudi in tudi avtobusi so bili nabito polni. Potem sva odšli proti središču mesta. Tam je bilo pusto in prazno. Med potjo nisva srečali niti deset ljudi. Povsod so se dvigale sive stavbe, ki so dajale mestu še bolj mračen videz. Le tu in tam je bil še košček zelenega. Mesta, kjer naj bi bila lepa trava in posajene rože, so bila prazna in pohojena.

Menim, da bi morali ljudje bolj paziti na svoje okolje. To pa naj bi bila skrb vsakega

NAŠA TOVARNA MERIL

Ceprav Slovenj Gradec ni veliko mesto, se deli na več posameznih delov. Jaz bi omenila samo en tak del, ki se imenuje Legen. To je kar veliko naselje privatnih hišic. Hiša, ki se nahaja v Zidanškovi ulici, je naša, oziroma očetova. Je lepa, pritlična, skratka prav za nas. Ima le eno »majhno« napako. Pod njo je »Tovarna meril«, ki daje veliko dima in prahu. Ceprav je naselje Legen na hribu, nas ta prah zelo moti. Posebno hudo je takrat kadar se pokvari kakšen filter.

Nekega dne, zdi se mi, da je bilo v avgustu, se je v tovarni pokvaril filter in ves lesni prah se je usedel na našem vrtu. Kmalu za to nezgodo se je zgodila še druga. Pokvaril se je filter pri dimniku, kjer se kadijo črne umazane saje. Grozno je bilo! Če si stopil takrat ven, si bil v trenutku tako umazan, da je bilo najboljšo obrniti se in odkoracati v kopalno kad. Še sreča, da je bilo poleti, ker si se lahko okopal.

Naš sosed, ki je bil bolj vročekrven, je naslednji dan po nezgodi prišel k nam in prosil očeta, naj gre z njim. Ko sta se vrnila, je oče povedal, da sta bila na občini in da je sosed šel na sodišče in tožil Tovarno meril glede onesnaževanja okolja.

Dim se je po naši ulici valil še naprej. Vedno bolj je silil proti gornjemu delu Legna. Takrat je vsa naša ulica govorila o zakajeni tovarni. Matere in žene so tarnale o stanovanjih, ker niso smele odpreti oken, pa tudi zaradi oblek, ki so se hitreje umazale. Možje so skupno pripravljali tožbo. Skratka, vso naselje je bilo zaradi prahu in dima pokonci. Potem nam je direktor tovarne pokazal potrdilo, na katerem je pisalo, da je v Münchnu že rezerviran filter za njih in da bo prispel čez dve leti. Do takrat bomo že potrpehli.

Za našo hišo pa je na srečo gozd, edini, ki nam zdaj čisti umazan zrak.

Alenka Ravnikar,
osnovna šola Franja Vrnčca,
Slovenj Gradec

Gozdni požar v Črni

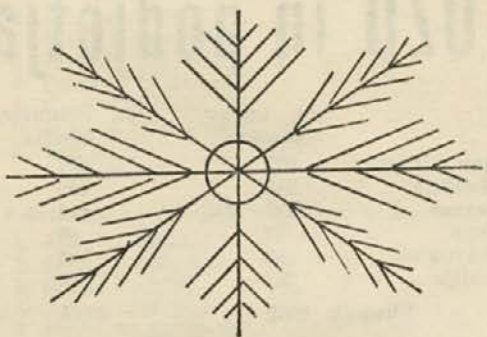
Največji gozdni požar na našem gozdarskem območju se je pričel letos osemnajstega aprila zvečer med Žerjavom in Črno. Pet dni je ogenj požiral vse kar je rastle in živelo na Šumahovih skalah in na Tebru nad Črno. Vsak dan se je spoprijemalo z ognjem okrog šesto ljudi. Bilo je izredno suho aprilsko vreme in povrhu še veter. Gorelo je noč in dan, najhuje v popoldnevih in večerih. Na pomoč so priskočili gozdni delavci in gozdarji iz vseh naših TOZD gozdarstva, iz vseh naših žag in tovarn, iz Železarne Ravne, Rudnika Mežica, iz naših šol, prihiteli so naši vojaki iz Maribora in

Celja, gasili so kmetje. Nad pogoriščem je dan za dnem letelo letalo slovenjegraškega aerokluba in sproti poročalo v štab za gašenje, ki ga je vodil takratni predsednik ravske občine tov. Ivan Strmčnik. Uprava javne varnosti iz Ljubljane je poslala nad pogorišče helikopter, ki je po potrebi pristajal tudi na Marholčevih travnikih nad Ladinkovim mostom. Do tam dol je segel požar po petih dnevih in so ga tam komaj, z ramo ob rami, ukrotili.

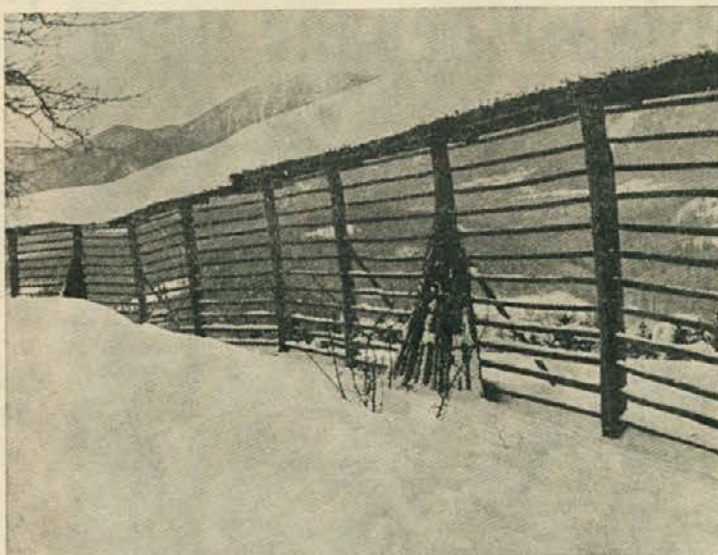
Tiste dni je pogorelo okrog dvestotridaset hektarjev gozdov. Bili so to sami varovalni gozdovi, ki ščitijo dolino pred

snežnimi plazovi in rušenjem kamenja, ki ščitijo tista borna tla pred izpiranjem in odnašanjem. Vso rastje je tod močno poškodovano od strupenih toplotnih plinov; prav zato je tukaj sleherna zelena bilka in vsaka živa korenina, ki je še bila zmožna vzbrsteti, pomenila bogastvo zelenja in moč varovanja. Kolikšna je škoda v prizadetih gozdovih in kolikšna je škoda s stroški gašenja vred, do sedaj še ni znano. Ko bo komisija razpolagala s podatki o celotni škodi, bomo o tem poročali v eni izmed prihodnjih števil.

Tekst: Andrej Sertel
Slike: Franjo Jurač

VSEM DELAVCEM, KMETOM
LASTNIKOM GOZDOV, NAŠIM
UPOKOJENCEM IN VSEM OSTA-
LIM BRALCEM OBILO SREČE IN
USPEHOV V LETU 1974.

Tihi nauk naših pragozdov

V naši republiki imamo enajst pragozdnih rezervatov, ki sicer niso zakonsko zaščiteni, vendar jih gozdarji budno varujejo — Velik pomen za znanost — Mogočna stara drevesa in živali

Pozna jesen je v slovenskih pragozdovih že osipala njihovo pozlato. V svoji goloti se nam bodo zazdeli dostopnejši. Nekateri med njimi so dovolj dostopni, da jih obiščemo. Vendar je treba biti sprejemljiv za tihe naravne resnice, ki jih nudi pragozd. Naši pragozdovi niso neprehodni, obsežni in divje zaraščeni, prepleteni z ovijalkami in polni krikov zveri, temveč razmeroma majhne deviške naravne združbe, ki jih še ni okrnila človekova roka.

Imamo jih 11: pravzaprav so borni ostanki nekdanjih mogočnih pragozdov. Varujejo jih gozdarji kot dediščino nekaterih bolj prosvetljenih nekdanjih gozdnih lastnikov, pa tudi kot svojo učilnico. Njihova površina ne presega 350 hektarjev, kar je spričo obsežnosti in gospodarskega potenciala slovenskih gozdov zanemar-

ljiva površina, ki pa je toliko bolj pomembna po znanstveni in kulturni plati.

Pragozd je v Evropi zginil, razen nekaj ostankov v Sovjetski zvezi, Poljski, Češkoslovaški, Albaniji, Bolgariji in Jugoslaviji, kjer imamo največji in najlepši pragozd Perarčico ob Sutjeski, ki meri 1434 hektarjev.

KJE JIH NAJDEMO

Začetek varovanja naših pragozdov bi lahko postavili v leto 1888, ko je K. Auersperg, lastnik večine kočevskih gozdov, izločil iz gospodarjenja deset pragozdnih ostankov. Ohranilo se jih je pet:

- Kočevski pragozd (15,68 ha) leži na južnem pobočju Stojne nad Kočevsko Reko;
- Ravenski pragozd (72,72 ha), ki je naš največji rezervat te vrste;
- Rajhenavski Rog (51,3 ha)

na valoviti, okoli 900 metrov visoki kraški planoti;

— Kopa (14,05 ha) nad Črmošnjicami;

— Pečke (okoli 60 ha) — na prav tako visokem kraškem svetu.

Imamo tudi dva pragozda na Gorjancih. Prvi raste na Ravni gori (15 ha). Gozdarji so v njem pospravili doslej le nekaj vetrolomnih dreves. Druga najdemo na Trdinovem vrhu (23,52 ha) na višini 1000 do 1100 metrov.

Težko dostopen je pragozd na Donački gori pri Rogatcu (36 ha). Ostal je nedotaknjen le zaradi velike strmine, na kateri raste (35 do 45°).

Isto velja za lobniški pragozd na Pohorju ali Šumik (20 ha), ki raste v hudi strmini ob soteski Lobnice, na prakameninski podlagi, v nadmorski višini 850 do 1050 metrov. Zanimiv je še krakovski

gozd pri Kostanjevici, sicer skrbno gojen gospodarski gozd, velik 7000 hektarjev, ki pa ima iz gospodarjenja izločenih 60 najbolj ohranjenih pragozdnih hektarjev. Sodi v najzgodnejši del velikanskega območja slavonskega hrastovega gozda v Posavju in Podonavju, ki je samo tu ohranil svoj pragozdni značaj.

Omeniti je treba še pragozd v Prelesnikovi koliševki na Kočevskem. Leži na dnu udorne jame, v območju Ušivih jam pod Rajhenavskim Rogom. Komaj za tričetrt hektarja ga je, vendar ima svoj znanstveni pomen — zaradi posebnega sestojja, ki se je ohranil v težko dostopni kraški jami.

SPOKOJNA UČILNICA

Kakor vidimo, so naši pragozdovi ohranjeni v različnih rastiščnih razmerah in so zato po ugotovitvi njihovega odličnega poznavalca, pokojnega znanstvenika dr. Maksu Wrabra v tipološkem pogledu zelo različni. Večino je dr. Wraber označil kot nepristni ali sekundarni pragozd: človek je v njem namreč že posekal kakšno drevo, poskušal čistiti škodo po snegu in vetrovih, vendar sledov po njegovih posegih ni več zaslediti. Ni zagotovila, da so naši pragozdovi res nedotaknjeni.

Kljub temu je njihova podoba enkratna in svojska. Nikjer ni tako bogate in tako mogočne združbe rastlin, a ne le mogočnih dreves, ampak tudi premnogih živali in mikroorganizmov. V njih domuje medved (v kočevskih pragozdovih), jelenjad in srnjad, divje mačke in kune, pisan ptičji svet: petelin, jereb, sova uharica, lesna sova itd. V nenehnom boju za obstanek in v medsebojnem prilaganju vseh članov živ-

(Nadaljevanje na 4. strani)

je govoril, da imajo kmečki fantje velike težave preden pripeljejo k hiši »ta mlado«. Mlada dekleta, pa naj si bodo tudi kmečka, danes nočejo več na kmetije. Sicer pa pravi »ta mladi« Zapečnik: »Moral bom še višje od moje kmetije ponjo...«

Sobotno popoldne je v prijetnem kramljanju vse preveč hitro minilo. Čeprav je bilo pri Blatnikovih gostoljubja vse preveč ob dobro založeni mizi z domačimi specialitetami, nas je čas hitro preganjal. Zunaj se je že temnilo, ko smo se poslavljali od njih, s prepričanjem, da smo z razgovora in obiska odnesli veliko.

Tekst in slike: F. Jurač

Tako je bilo pred Blatnikovo domačijo. Predno so stopili v hišo, so jim postregli z domačim »šnopsom«.

Volitve v organe upravljanja TOZD in podjetja

Volilne komisije TOZD so po sklepih obratnih svetov izvedle volitve v delavski svet in svet kmetov lastnikov gozdov TOZD, delavski svet in svet kmetov lastnikov in izvršni odbor delavskega sveta podjetja Gozdarstvo in lesna industrija Slovenj Gradec, ki so potekale v času od 7. do 23. oktobra 1973. (TOZD je kratica za temeljno organizacijo združenega dela in jo bom zaradi enostavnosti in racionalnosti uporabljal v nadaljnjem besedilu.)

Volitev v volilnih enotah se je udeležilo:

	vol. uprav. delavcev	od skupnega števila
TOZD gozdarstvo Slov. Gradec	70	73
TOZD gozdarstvo Mislinja	83	91
TOZD gozdarstvo Ravne	55	58
TOZD gozdarstvo Črna	138	154
TOZD gozdarstvo Dravograd	37	40
TOZD gozdarstvo Radlje	148	174
TOZD gradnje in tur. dej.	59	64
TOZD transport in servisi	95	99
TOZD skupnih služb	170	191
Skupaj:	855	944

(Nadaljevanje s 3. strani)

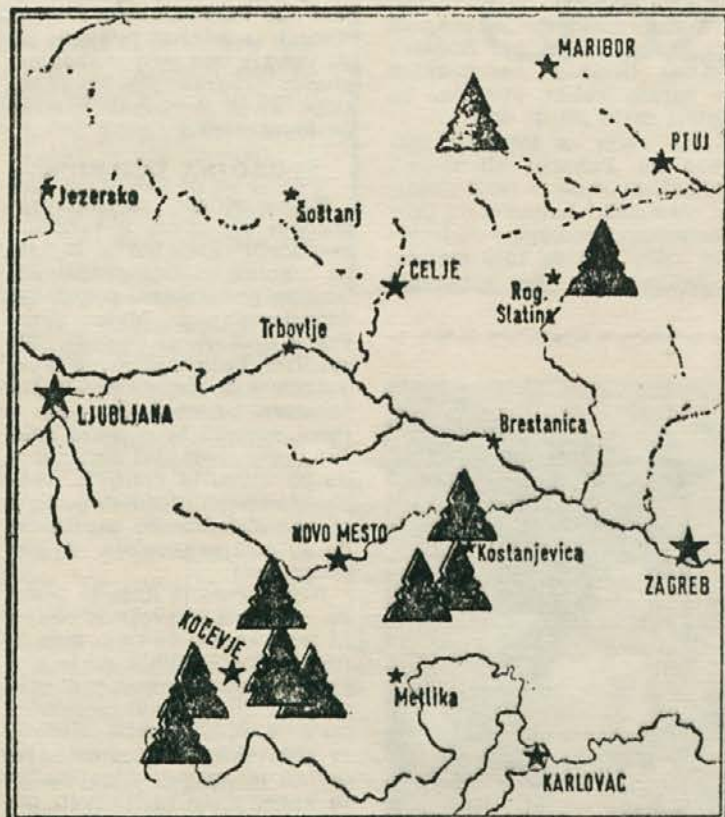
ljenjske skupnosti pragozda se je tu izoblikovala neka ustaljenost, neka trajnost, dve lastnosti, ki »slonita na močno utrjenem življenjskem ravnotežju gozda« (dr. Wraber).

Niso redke poldrugi meter debele bukve ali jelke. Njihova višina seže do 45 metrov. Ti velikani umirajo stoje. Poseka jih vihar ali strela, najpogosteje pa bogate združbe organizmov, ki se hranijo z njimi. Pod njimi pa težko čakajo na sončno svetlobo, svoj vir rasti, mlada drevesa.

Velika učilnica narave! Najboljša šola za gozdarje in

naravoslovce. Ob nemotenem snovanju matere narave lahko najdejo odgovore tudi na številna strokovna vprašanja, med drugim tudi na to, kako pridelati več lesa v gozdu. Kajti na gozd se danes ne gleda več kot na tovarno lesa, kjer lahko le z ustreznimi tehničnimi pripomočki povečujes proizvodnjo.

Zanimivo je, da naši pragozdovi še niso zakonsko zaščiteni, nemara tudi zato, ker jih ščiti gozdarska ljubezen. Seveda pragozdovi niso njihov zastražen fevd, v vsakem času čakajo na iznajdljive in vedoželjne ljudi. Zeljko Kozinc
Delo, 27. 11. 1973.

PRAGOZDOVI — 1. Kočevski, 2. Ravenski, 3. Rajhenavski Rog, 4. Kopa, 5. Pečke, 6. Ravna gora na Gorjancih, 7. Trdinov vrh, 8. Donačka gora, 9. Lobniški pragozd ali Šumik, 10. Krakovski gozd, 11. Pragozd v Prelesnikovi koliševki.

	vol. uprav. kmetov	od skupnega števila
TOZD gozdarstvo Slov. Gradec	675	877
TOZD gozdarstvo Mislinja	312	430
TOZD gozdarstvo Ravne	312	412
TOZD gozdarstvo Črna	58	99
TOZD gozdarstvo Dravograd	128	325
TOZD gozdarstvo Radlje	297	468
Skupaj:	1782	2611

Po večinskem načelu so bili izvoljeni

ZA DELEGATE

a) v delavski svet TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec:

1. Stanko KREVIH
2. Ivan VOVK
3. Franc GABERŠEK ml.
4. Marjan TRIPLAT
5. Franc JUVAN
6. Anton MIRKAC
7. Milan PIRNAT, dipl. inž.
8. Ivan SLATINEK
9. Kristi GABERŠEK

v delavski svet TOZD gozdarstvo Mislinja:

1. Ivan GOLOB
2. Karel RACIČ
3. Stanko ODER
4. Viktor SEITL
5. Franc SOVIČ
6. Jože PRAPROTNIK
7. Jože PRININGER
8. Mirko PLEVNIK
9. Ivan ŠPEGU

v delavski svet TOZD gozdarstvo Ravne:

1. Franc KOVŠE
2. Lojze SKERLOVNIK
3. Peter JUTERŠEK
4. Mirko KANOVNIK
5. Peter ČARF
6. Lenart SVEČKO
7. Jože IGERC
8. Viktor SINRAJH
9. Jože ZABUKOVEC

v delavski svet TOZD gozdarstvo Črna:

1. Slavko GERMADNIK
2. Stanko KLEMENC
3. Peter OBRETAN
4. Jože CAMLEK
5. Franc PUŠNIK
6. Boris IGLAR, dipl. inž.
7. Anton MAUC
8. Franjo KEBER
9. Franc PEČOVNIK
10. Gabrijel POLANŠEK
11. Ivan ŽAZE

v delavski svet TOZD gozdarstvo Dravograd:

1. Franc TRAVER
2. Ivan PRILASNIK
3. Franc RAVNJAK
4. Emil KRISTOF
5. Ferdo KNEZ
6. Alojz POBERŽNIK
7. Ivanka POBERŽNIK
8. Slavko MRAVLJAK
9. Franc KANONIK

v delavski svet TOZD gozdarstvo Radlje:

1. Simon ŠTRUC
2. Mirko GOSAK
3. Ivan MARTINI
4. Rudolf ŠMID
5. Ignac PERUŠ
6. Miha REPNIK
7. Peter PUŠNIK
8. Pavle FERLIC, dipl. inž.
9. Franc TROBINA
10. Alojz KAŠPER
11. Ivan ŠPES
12. Rudi SALCMAN
13. Ivan BREZNIK

v delavski svet TOZD gradnje in turistična dejavnost:

1. Anton ŠMON
2. Maks NABERNIK
3. Ivan ŠTUMPFL
4. Dušan VOLMAJER
5. Franjo MARKOTA
6. Manica LAMPRET
7. Adi ROŠER
8. Ivan TOPIC

v delavski svet TOZD transport in servisi:

1. Jože LUŽNIK
2. Ivan SLEMENIK
3. Karel VAUDI
4. Jože VONČINA
5. Franc SLEMENIK
6. Franc VIVOD
7. Jožica KOTNIK
8. Jože OBRETAN
9. Franc SPEGEL
10. Marjan TIMOŠEK
11. Milan MARHL
12. Jože POTOČNIK
13. Albert VERČKOVNIK

v delavski svet TOZD skupnih služb:

1. Stanko RUDOLF
2. Jože ŠOPAR
3. Ivan PRAPROTNIK
4. Mojca JAPELJ
5. Pavlina AREH, dipl. inž.
6. Janez ŠPOLJAR
7. Marija LEVC, dipl. inž.
8. Vida MAROŠEK, oec.
9. Drago JURHAR
10. Franc PAJŽLAR
11. Režika KREUH
12. Lojze KALIC
13. Marija SEKIRNIK, dipl. inž.

b) v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec:

1. Ivan ČAS
2. Bernard KRESNIK
3. Jožef MRZEL
4. Ivan TURICNIK
5. Alojz ZORMAN
6. Milan ŠTUMPFL
7. Albert VERDNIK
8. Zdravko PERSE
9. Anton SKOBIR
10. Ivan GLASENČNIK ml.
11. Feliks KNEZ

v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Mislinja:

1. Jože POTOČNIK
2. Jože SKOK
3. Jože ROŠER
4. Franc VOCOVIK
5. Alojz TAMŠE
6. Bernard ORTER
7. Franc SOVIČ
8. Jože PLAZOVNIK
9. Vinko KREJAN

v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Ravne:

1. Franc PAVŠE
2. Ivan HUDOPISK
3. Franc KOTNIK
4. Jakob ŽAZE
5. Franc ŠTERN
6. Ivan DRETNIK
7. Rudi MRAVLJAK
8. Martin MORI
9. Rudi HUDOPISK
10. Ivan VAVH
11. Albin DRETNIK
12. Peter DANIJEL
13. Albert GOSTENČNIK

v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Črna:

1. Ivan PRAPER
2. Rado KLAVŽ
3. Maks GRABNER
4. Ivan PEČOVNIK
5. Bogdan OBRETAN
6. Simon ČREŠNIK
7. Jože KUMER
8. Filip ŠEPUL
9. Jožica FORTIN

v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Dravograd:

1. Jože KADIŠ
2. Jože KOGELNIK

V roškem pragozdu

3. Franc DOBNIK
4. Franc KNEZ
5. Milan GORŠEK
6. Jože MORI
7. Miha DOLER
8. Juri MORI
9. Alojz RAVLJAN
10. Viktor VRBAČ
11. Avgust VRHOVNIK
12. Anton IZAK
13. Anton KALIŠNIK ml.

v svet kmetov lastnikov gozdov TOZD gozdarstvo Radlje:

1. Ivan GOLOB
2. Vinko RAVNJAK
3. Lovrenc GALER
4. Rudi PEČNIK
5. Stanko ČREŠNIK
6. Avgust NABERNIK
7. Viktor MRAVLJAK
8. Jože KOVAC
9. Ivan PRAZNIK
10. Milan PETRUN
11. Ignac MEZNER

e) v delavski svet podjetja:

1. Stefan BALEK	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
2. Vida VRHNJAK, dipl. inž.	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
3. Stanko ŠTINJEK	TOZD gozdarstvo Mislinja
4. Dominik PUNGARTNIK	TOZD gozdarstvo Mislinja
5. Lojze SKERLOVNIK	TOZD gozdarstvo Ravne
6. Lenart SVEČKO	TOZD gozdarstvo Ravne
7. Franjo KEBER	TOZD gozdarstvo Črna
8. Peter BLIMEN	TOZD gozdarstvo Črna
9. Zdravko VILAR	TOZD gozdarstvo Radlje
10. Ivan VRHNJAK	TOZD gozdarstvo Radlje
11. Anton MATIČKO	TOZD gozdarstvo Dravograd
12. Drago ZAGORC, dipl. inž.	TOZD gozdarstvo Dravograd
13. Boris ROKAVEC	TOZD gradnje in tur. dej.
14. Jože KOCIPER	TOZD gradnje in tur. dej.
15. Ivan VRHOVNIK	TOZD transport in servisi
16. Andrej JEROMELJ	TOZD transport in servisi
17. Marjan BASKOVIC, inž.	TOZD skupnih služb
18. Tone LEVC, dipl. inž.	TOZD skupnih služb

d) v svet kmetov lastnikov gozdov podjetja:

1. Andrej OŠLOVNIK	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
2. Alojz MRZEL	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
3. Jože KOTNIK	TOZD gozdarstvo Mislinja

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

4. Avgust KAC	TOZD gozdarstvo Mislinja
5. Ivan DRETNIK	TOZD gozdarstvo Ravne
6. Franc ŠTERN	TOZD gozdarstvo Ravne
7. Ivan PRAPER	TOZD gozdarstvo Črna
8. Jakob KORDEŽ	TOZD gozdarstvo Črna
9. Julko KUPNIK	TOZD gozdarstvo Radlje
10. Franc GAŠPER	TOZD gozdarstvo Radlje
11. Otmar ŠIRNIK	TOZD gozdarstvo Dravograd
12. Anton KORAT	TOZD gozdarstvo Dravograd

ZA NAMESTNIKE DELEGATOV

a) v delavski svet podjetja:

1. Franc DULER	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
2. Edmund POHOVNIKAR	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
3. Oto SKOBIR	TOZD gozdarstvo Mislinja
4. Rudolf ZALOŽNIK	TOZD gozdarstvo Mislinja
5. Ludvik KOTNIK, dipl. inž.	TOZD gozdarstvo Ravne
6. Edi KOPMAJER	TOZD gozdarstvo Ravne
7. Peter OBRETAN	TOZD gozdarstvo Črna
8. Alojz KREMZER	TOZD gozdarstvo Črna
9. Tone PRIDIGAR, dipl. inž.	TOZD gozdarstvo Radlje
10. Martin KRAJNC	TOZD gozdarstvo Radlje
11. Jože PODSTENSEK	TOZD gozdarstvo Dravograd
12. Janez LORBER	TOZD gozdarstvo Dravograd
13. Janko SKOBIR	TOZD gradnje in tur. dej.
14. Albert KOTNIK	TOZD gradnje in tur. dej.
15. Karel FICKO	TOZD transport in servisi
16. Anton PEČOLAR	TOZD transport in servisi
17. Nada POGORELČNIK, iur.	TOZD skupnih služb
18. Franc BLATNIK	TOZD skupnih služb

b) v svet kmetov lastnikov gozdov podjetja:

1. Franc STRMČNIK	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
2. Miha KLANČNIK	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
3. Alojz MEH	TOZD gozdarstvo Mislinja
4. Niko JAVORNIK	TOZD gozdarstvo Mislinja
5. Ivan VOGL	TOZD gozdarstvo Ravne
6. Ivan HUDOPIŠK	TOZD gozdarstvo Ravne
7. Alojz GRABNER	TOZD gozdarstvo Črna
8. Anton PAVLIČ	TOZD gozdarstvo Črna
9. Anton POKERŽNIK	TOZD gozdarstvo Radlje
10. Rupret KRANJC	TOZD gozdarstvo Radlje
11. Lovro GRUBELNIK	TOZD gozdarstvo Dravograd
12. Franc ŠTIH	TOZD gozdarstvo Dravograd

ZA ČLANE

izvršnega odbora delavskega sveta podjetja:

1. Maks VONČINA, dipl. inž.	TOZD gozdarstvo Slov. Gradec
2. Ivan LEKŠE	TOZD gozdarstvo Mislinja
3. Jože ZABUKOVEC	TOZD gozdarstvo Ravne
4. Milan ČURIN	TOZD gozdarstvo Črna
5. Jože VERDNIK	TOZD gozdarstvo Radlje
6. Jože GOSTENČNIK	TOZD gozdarstvo Dravograd
7. Maks NABERNIK	TOZD gradnje in tur. dej.
8. Franc VRBNJAK	TOZD transport in servisi
9. Jožica SAVC, oec.	TOZD skupnih služb

Iz poročil volilnih komisij je razvidno, da so bile volitve opravljene z neposrednim tajnim glasovanjem in so potekale v redu. Udeležba na volitvah je bila 91 odstotkov delavcev in 68 odstotkov kmetov lastnikov gozdov.

Skrajšana delovna doba sekača

Ze nekaj časa nismo poročali, kako je z zadevo o skrajšani delovni dobi naših sekačev. Ugotovimo lahko, da gre zadeva zelo počasi in vprašanje je ali se vsi tisti, ki so najbolj odgovorni dovolj zavzemajo, da bi vprašanje prišlo na dnevni red tam, kamor spada in bi se o zadevi odločilo tako ali drugače. Vprašanje je ali so dovolj storili sindikati? Kako se obnaša do tega vprašanja poslovno združenje naših gozdnogospodarskih organizacij. Skupnost invalidsko-pokojninskega zavarovanja, ki ima gotovo tu veliko odgovornost, se prav tako obnaša ležerno.

Dne 22. novembra je bila v prostorih skupščine Bosne in Hercegovine prva Granska konferenca sindikatov gozdarstva in lesne industrije Jugoslavije. Naš delegat je na tej konferenci odločno pozval sindikate gozdarstva in lesne industrije Jugoslavije, da se bolj zavzamejo za rešitev tega vprašanja in se odgovorno obnašajo ter naj bi bili osebno zadolženi za to izvedbo vsi predsedniki republikanskih sindikatov industrije in rudarstva v vseh šestih republikah. Konferenca je po razpravi sprejela sklep, da se mora zadeva pospešiti in končati do julija 1974.

V sredini decembra je republiški plenum sindikata industrije in rudarstva Slovenije razpravljalo o osnutku družbenega dogovora o postopku za skrajšanje delovne dobe na posameznih delovnih mestih. Ko bo družbeni dogovor sprejet, kar je pred vrati, bo po zagotovilu predsednika sindikata industrije in rudarstva Slovenije Srečka Mlinariča, naš predlog gotovo med prvimi, ki bodo obravnavani. Jurij Sumečnik

PREMESTITEV DELAVCEV GLEDE ZDRAVSTVENEGA STANJA

Opozarjamo vse, ki so odgovorni za razporejanje delavcev po delovnih mestih, da ni dovoljeno premeščati delavca na lažje in manj plačano delo zaradi slabega zdravstvenega stanja ali oslabelosti glede starosti. Vsak tak delavec je lahko premeščen le po predhodnih zdravstvenih pregledih in oceni invalidske komisije. Vsaka drugačna premestitev gre na škodo premeščenega delavca, ker se mu zmanjša osebni dohodek in s tem tudi osnova za odmero pokojnine, osnova za odmero nadomestila v času bolniškega staža itd.

Jurij Sumečnik

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V NAMENE VARNOSTI PRI DELU

Znano je, da so delovna nezkušenost, pomanjkljivo znanje in izurjenost, med glavnimi vzroki nesreč pri delu. Novo sprejeti in na novo razporejeni delavci so bolj ali manj ogroženi zaradi nepoznavanja konkretnih zahtev dela in virov nevarnosti, ki nastopajo v novem delovnem okolju.

Z leti se delavec nauči iz lastnih doživetih napak in nezgod, varovati se pred njimi. Ta izkušnja »na lastni koži« je predolgotrajna, predraga in pretvegana. Sola lastnih izkušenj je res najboljša, vendar še preden se kdo uspe izučiti v tej šoli, ga le prepogosto prehitijo nezgoda.

Za sistematično uvodno usposabljanje delavca iz področja varstva pri delu so nujno potrebna navodila za varno delo, ki naj jih pripravi neposredni vodja, saj dobro pozna svoje delo in nevarnosti na tem delovnem mestu.

Navodila naj obsegajo:

1. Uvod, v katerem je zgoščen opis delovnega mesta in vseh nalog, ki se na njemu opravljajo.

2. Shema virov nevarnosti, ki izhajajo iz delovnih sredstev, predmetov dela in delovnih naprav.

3. Opis značilnosti nezgod, ki so se na tem delovnem mestu že pripetile, da bo znal delavec v primeru ponovnega nastanka takšne nevarne situacije nezgodno preprečiti.

4. Navodilo za varno delo na tem delovnem mestu mora posredovati načine varnega dela in čemu se mora delati tako in samo tako.

5. Pregled vseh tistih vključnih točk varnega dela na tem delovnem mestu, katere mora delavec vsak dan kontrolirati pred, med in po delu.

Glede uvodnega izobraževanja in usposabljanja s področja varnega dela je treba torej upoštevati, da mora biti vsak delavec ob prvi in ob vsaki kasnejši razporeditvi na drugo delovno mesto dobro poučen o značilnostih varnega dela. Usposabljanje naj traja tako dolgo, dokler ni delavec popolnoma usposobljen samostojno varno delati.

Alojz Klemenšek,
dipl. inž. gozd.

ZAHVALA

Vsem, ki so mi ob hudi izgubi moje mame izrekli sožalje, lajšali bol, darovali cvetje in vence ter jo spremljali do groba, izrekam iskreno zahvalo.

Darinka Urbančič

ČESTITKE

Maks Nabernik je uspešno končal višjo ekonomsko komercialno šolo. Iskreno čestitajo sodelavci TOZD gradnje in turistična dejavnost.

Tinci Pečecnik iskreno čestitajo ob rojstvu hčerke sodelavci TOZD skupnih služb.

Na življenjsko pot v dvoje je stopila članica našega uredniškega odbora Anica Klavž. Člani uredniškega odbora Vi-harnik ji čestitajo in ji želijo veliko sreče na novem domu!

IGRA USODE

Nad gozdovi v dolini se je dvigala jutranja megla in izginjala v sinjini neba, ki je bilo skoraj brez oblačka. Sonce je že obsijalo Uršljo goro in pozlatilo vrh Pece. Dolge sence so postajale vse krajše in krajše.

Trezika je s košem na hrbtu hitela proti Smrekovcu. Mutilo se ji je in urno je ubirala pot navkreber. Na Pudgarskem se je bila preveč zamudila, ko si je nalagala smrekove sadike v koš. Sedaj jih mora zanesti pod vrh Smrekovca, na Stanjške, kjer jih bo zakopala. Pot se je strmo vzpenjala, noge so jo bolele in naramnice koša so jo nemilo rezale v ramena. Med drevjem ob stezi so se že oglašale ptice in pozdravljale jasno pomladno jutro. Od časa do časa se je ustavila, malo počila in se zazrla v dolino pod sabo. Med temnim prostranstvom smrekovih gozdov je iskala domačo hišo, a je ni našla. Tudi če bi mogla s pogledom prodreti skozi meglo, je ne bi videla, kajti skrivali so jo gozdovi.

Pod vrhom, kjer je bila pot položnejša, je srečala Jaka in Lenčko, njegovo hčer.

»O, ti si pa zgodnja, Trezika,« jo je ogovoril sosed, možak s temnimi brčicami pod nosom in košatimi obrvmi.

»Na Pudgarskem sem se zamudila, morala bi biti že prej pod vrhom,« se je v zadregi nasmehnilo dekle. »No, saj take ihte pa spet ni. Malo počij, saj si vsa potna. Se prehladila se boš. Na vrhu paha.«

Postavila je koš k smreki in olajšano sedla na star štor. Tudi Jaka in Lenčka sta sedla in vsi trije so se zagledali v dolino, kjer so se iz megle že pokazale zaplate njiv s kmečkimi hišami. Bile so majhne, kot šibične škatlice.

»Ali ni tam spodaj pri Podberšniku?« je prekinila Lenčka tišino.

»Da, tam je bila nekoč Podbrška kmetija. Sedaj je ostalo le še pogorišče in njive okrog njega. Nemci so zažgali, barabe preklete!« se je razjezil Jaka, ki je bil tudi v partizanih in je imel nedvomno vzrok, da je vedno z besom pomislil na sovraga.

»Precej kmetij so spremenili v bakle v teh štirih letih.«

»In same lepe hiše. Bi bilo skoraj bolje, da bi zažgali recimo našo bajto, ki se komaj še drži skupaj kot pa tako čedno domačijo, kot je bila Podbršnikova.«

Trezika ga je začudeno pogledala. Pa ne da si res želi, da bi bili sežgali tudi njegovo bajto?

Se so sedeli in klepetali in Jaka je pripovedoval svoje doživljaje iz partizanskih dni. Dekleti sta ga poslušali z odprtimi usti in kar požirali vsako njegovo besedo.

»Joj, kako sem se zasedela,« se je slednjič spomnila Trezika, se hitro dvignila, oprtala koš in se poslovila. Ko je pri-

šla do gozdne poseke, je med suhimi vejami ob nekem štoru opazila šop snežno belih zvončkov. Postala je, jih gledala in se jih veselila, saj so bili prvi znanilci pomladi. Kot bele solze so se svetili med suhimi vejami, njihovi cvetovi so bili rosnini in še napol zaprti. Sklonila se je, da bi si utrgala katerega, pa si je premislila. Škoda jih je, kar naj bodo! Čeprav nerada se je poslovila od njih in stopala dalje.

Pod vrhom, na Stanjšku, se je oddahnila. Na cilju je! Skopala je jamo, razrahljala tesno zvezane šope sadik in jim korenine zasula z zemljo. Naslednji teden jih bodo sadili.

Ko se je vračala domov, sta jo spodaj na cesti srečali dekletki iz sosesčine. Bili sta videti razburjeni in zadihani. Začudeno ju je pogledala in vprašala, kaj se je zgodilo.

»Ja, kaj še nič ne veš? Pri Jakovih se je vžgalo. Gospodinja je sama doma z najmlajšo hčerko. Rešuje, kar se da rešiti. Morda so sedaj že prišli gasilci. Hiša bo najbrž pogorela, ostalo pa bodo poskusili rešiti.«

Treziki so se kar zašibile noge. Spomnila se je Jakovih besed pod vrhom Smrekovca. Nemara se je vžgalo prav tedaj, ko jih je izgovoril. Kako se usoda včasih neusmiljeno poigra z ljudmi!

Naslednji dan je zvedela, da je hiša pogorela, hlev pa so gasilci s pomočjo požrtvovalnih sosedov obvarovali rdečega petelina. Lenčka ji je tudi povedala, da nista z očetom nič slutila, ko sta se vračala domov. Šele petdeset metrov pred hišo, ko sta iz gozda stopila na plano, sta zagledala može v svetlih čeladah. Tekali so okrog hiše in gasili. Lenčka, ki jo je bilo očetovo pripovedovanje o vojni tako prevzelo, da je vso pot razmišljala, je najprej pomislila, da so švabi okupirali hišo in se je zelo prestrašila. Šele potem je dojela resnost položaja in se za očetom pognala proti gorečemu domu.

Gozdna uprava je Jaku postavila nov topel domek, ki pa je sedaj osamljen. Njive zarašča plevel, v travnikih se bo razraslo grmovje, če se ne bo našla skrbna roka, ki ga bo iztrebila in zapuščeno domačijo spet obudila k življenju.

Terezija Ramšak

Sklep je postal resnica!

Hvaležna Mirko Kanovnik in Slavko Skarlovnik se zahvaljujeva TOZD gozdarstvu Ravne za dodeljeno stanovanje v Mežici.

Sklep socialno stanovanjske komisije pri TOZD gozdarstvo Ravne se je uresničil pred rokom.

Za najlepše NOVOLETNO darilo hvala!

Slavko Skarlovnik
Mirko Kanovnik

BASEN DANAŠNJIH DNI

V čebelnem panju

SPOMLADI:

Čebele v panju z voljo močno se trudijo zadovoljiti matico mogočno. Čeprav so vestne matica jih preganja in trote čuva, strah jo je posledic šepetanja.

Le nas poslušaj, trote krepko brani, ob rojenju sicer ne bomo stali ti ob strani! Če nočeš v maju jalova ostati, kar delavkam povej, da treba je garati. Medeno plačo pa ju trotom dati.

V ČASU PAŠE IN DELA:

Tako so delavniki tekli in nedelje, so delavke garale, troti pa uživali brezdjelje.

Je trot zapel priliznico o ljubezni, ki matici branila je, da se strezni. Pohvale trotom je dajala, medene lončke delavkam jemala.

Prišel je dan plačila. Delitev ni bila pravična, odločala skupina je jezična.

Najbolje trota pesem se oceni. Zato pa naj medene lončke sam opleni. Brenčanje pet naj točk odtehta, a delavkam plačilo naj bo žehta!

Tako naj bo — de matica koketno in razglasi oceno prav prevzetno.

So delavke oceno poslušale a hip nato so v zboru zabrenčale: »Je norec, kdor se s petjem ne ukvarja? Naj mar mu matica le osle kaže?« »Naj vestnim sreča samo laže?«

Ni čudno, da ta skupina poudarja, naj delavka živi in mre brez dnarja!

JESENI:

Kar lin je v tvojem čebelnjaku odprta so in žela bodo te zadela, a če ostala boš, boš onemela, ker morala boš z zakonom v koraku.

Ves narod zdaj čebelni je spoznal, da med delili niso prav. Zato bo treba nepravilnosti odstraniti, a delavke po delu nagraditi.

Ribičev Vanč

HIŠICA

Ob potoku naše lepe vasi, pri cesti hišica nova stoji, zgradile so jo pridne roke, ki si svoj ljubi domek žele.

Koliko žuljev in grenkega znoja, koliko dni in noči brez pokoja, napora in truda, nešteto skrbi preden se hišica nova zgradi.

Srečna je vsaka mlada družina, če ima hčerko in pa še sina, a sreča popolna bo pa takrat, ko v hišico svojo pojdemo spat.

Naj v domeku novem prebiva le mir, naj ga nikdar ne zmoti prepir, prava sreča v družini je ta, če mir in zvestoba sta v hiši doma.

Štefka Krivonog

Vihar nad Olševo

Viharja zdaj ni bilo. To je bil le naslov prvega uvodnika prve številke našega glasila, ki je izšlo novembra leta 1968.

Delavski svet podjetja je na enajsti seji 30. oktobra 1968 razpravljalo o stanju obveščeni v naši delovni skupnosti. Ugotovil je, da je obveščeni slaba in posledica takega stanja je zelo težko vključevanje delavcev v samoupravljanje ter kvalitetno odločanje. Delavski svet je na tej seji sklenil, da začnemo izdajati svoje interno glasilo, ki naj bi pripomoglo, da bi bila obveščeni boljše, člani delovne skupnosti naj bi se prek glasila spoznavali in med seboj sodelovali. Na ta način bi premagovali zemljepisne razmere, ki nas delijo, saj smo raztreseni po dolinah in pobočjih vse do vrhov vseh štirih Koroških občin. Sklep je bil realiziran, naše glasilo je dobilo naslov »Obvestila«. Do danes je izšlo trinajdeset števil.

Vsakemu članu delovne skupnosti gozdnega gospodarstva je znano, da smo se v letu 1973 odločili in odločili za združenje z našo lesno industrijo.

Združili bomo sredstva in delo, strnili naše moči in voljo in tako pričakovali večjih uspehov v korist nas vseh.

S to združitvijo pa ugaša življenje tudi našemu internemu glasilu. Bralci pa naj ne bodo razočarani. Vsi namreč upamo, da bo novo glasilo, ki ga bo izdajalo združeno podjetje, gotovo še boljše, tako po obsegu kot vsebini. Predvideva se tudi da bo izhajalo mesečno.

Vsem bralcem, ki so glasilo hvaležno sprejemali in nam z razumevanjem oprostili neizogibne napake, ki spremljajo glasilo, se zahvaljujem. Prav posebno se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so kot avtorji z nasveti ali drugače pomagali, da se je glasilo prebilo skozi začetne težave. Prav lepa hvala tudi vsem članom uredniškega odbora za sodelovanje. Želim, da bi res bilo bodoče glasilo še boljše, predvsem pa, da bi se močneje vključevalo v razpravo pred pomembnimi samoupravnimi odločitvami.

Odgovorni urednik

Gozdovi kličejo

Smreke šepetajo in suho listje šumi pod nogami. Debla dreves ob poti so visoka in nema. V svoje mogočne krošnje lovijo poslednje žarke sonca. Nekje poje žaga in opominja, da tudi stoletna drevesa niso večna. Pride človek in jih podre. Le s težavo se ločijo iz objema tovarišic in treščijo na tla, kjer obleže kot nebolgljeni otroci. Ostali bodo le štori, pa še ti bodo časoma sprhnili. Ob njih bodo pognale mladike, kajti zemlja poskrbi tudi za bodoče rodove. Kako čudno! Zemlja, ki je rodila drevo, bi vendar morala umreti skupaj z njimi! Pa ne umre. Služiti mora mladi rasti. Vsako pomlad rojeva nove mladike in cvetove, vedno znova kličejo v njej semena. Rojevanje in umiranje. Pa vendar je tudi zemlja odvisna od dreves. Odpadlo listje jo gnoji, brez dreves se ne bi obdržala na strmih pobočjih. Plazovi bi zgrmeli v dolino, poslednji drobci prsti pa bi odpihnil veter ali izpral dež. Ostalo bi sivo kamenje, puste skale brez življenja. Velikokrat je glavni krivec temu človek, ki neracionalno izkorišča gozdove, ki z nepazljivostjo zaneti požar in nepremišljeno uničuje mladike. Premalo se zavedamo, da so gozdovi eno naših največjih bogastev. Ni dovolj, da jih ne puštošimo, ampak moramo zanje tudi skrbeti, saj so naši glavni producenti kisika, brez katerega življenja ne bi bilo.

Onesnaženje ozračja je z vedno večjo industrializacijo postalo pereč problem tudi v naši družbi. V zahodnih deželah (zlasti Angliji in ZDA) se strokovnjaki zaskrbljeno sprašujejo, kaj bodo naši potomci dihal, ker je v zraku vedno več strupenih plinov, gozdova pa vedno manj. Čas bi že bil, da si tudi mi zastavimo tako vprašanje, saj tovarne rastejo kot gobe po dežju, njihovi črni dimniki pa bruhajo v zrak plin, ki prinaša gozdovom smrt. Dan za dnem, leto za letom...

Gozdovi opominjajo in kličejo po zaščiti. Se bomo odzvali njihovemu klicu?

Anica Obretan

VIHARNIK izdaja delavski svet delovne skupnosti gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Naklada 1500 izvodov. Komisija za urejanje internega časopisa: Jože Zorman, Andrej Šertel, dipl. inž. gozd., Ludvik Kotnik, dipl. inž. gozd., Metod Sekirnik, dipl. inž. gozd. Predsednik komisije in odgovorni urednik Jurij Sumecnik. Tehnični urednik Bruno Znidaršič. Objavljenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk in kličej: Casopisno grafično podjetje Mariborski tisk, 62000 Maribor, 1974.

PAVLA SVETEC

Ko sem stal pred njeno garsonjero in se pripravljala, da pozvonim, mi ni bilo niti malo prijetno. Pravzaprav je niti nisem dobro poznal. Le tako bežno — na stopnišču sem jo srečal, ko sem kdove kaj iskal v upravi. Pa je bilo hitro vse dobro. Morda malo nezaupljivosti na začetku. Ob pivu pa je beseda dala besedo; zdaj se je treba samo še sprehoditi po teh vrsticah in morda se bo v nas vseh naselila domačnost.

Pavla je bila rojena 25. decembra 1924 v Podgorju pri Slovenj Gradcu in že kot otrok izgubila starše. Ne vem do kod pomikamo mejo otroštva. Mogoče tja do dvajsetih let. Pri njej se je otroštvo — tista razigrana, brezskrbna leta — nehalo skoraj takrat, ko se je začelo. Ko je bila stara tri leta, si je zlomila noge v kolenih. Takrat je že bila brez staršev. In ko ni staršev navadno ni nikogar, ki bi znal najti pot k toplim otroškim očem. Brez zdravniške pomoči, večinoma v postelji, pozneje pa na bergljah je preživela do dvanajstega leta. Je to vredno otroštva?

Usta so tudi zato, da jedo. Zdaj je stala na nogah in... otrok je moral služiti. Najprej na Dobravskem gradu, nato od kmeta do kmeta... Kdo ve,

koliko jih je bilo. Sicer pa — čemu po tej kalvariji?

Končno je dobila mesto snažilke na pošti. Sedem let ji je navrglo dve leti delovne dobe. Kako? Tega tudi jaz ne znam izračunati. S 1. februarjem 1960 pa se je zaposlila kot snažilka na Gozdnem gospodarstvu. Tu je ostala do oktobra 1973. Do upokojitve.

To bi bilo v glavnem vse. Hotel sem vedeti še kaj več. Rad bi izvedel za kakšen vesel dogodek iz njenega življenja. Ničesar ni vedela povedati.

In zdaj? Zdaj je srečna. V svoji mali garsonjeri, toda z veliko domačnosti in papagajema, ki frfotata več zunaj kot v kletki, je morda našla vsaj nekaj od tega čemur pravimo — biti vredno na svetu.

In kaj si želi? Le toliko večje stanovanje, da bi bila v njem kopalnica. Na morje da ne more zaradi svoje otroške rane. Saj res. Ali ne bi mogla dobiti vsaj delček tistega komforta, ki ga včasih nesmiselno razmetavamo, da ji vrnemo vsaj del ogoljufanega otroštva. Prav bi bilo, da ji pomagamo. Da ji ostane le prgišče tega, čemur pravimo »lepo življenje« in ji ne bo vse steklo med prsti. MA

SVATBA

Lip se je oženil tralala
Gozdna ga je vzela hopsasa.

Ženin, nevesto vpraša tralala
kol'k pa dota znaša hopsasa.

Eden sodček vina tralala
v Gori je Planina hopsasa.

Vino bova spila tralala
Planino si delila hopsasa.

Franc Razgoršek st.

Gozdarji iz Črne na Koroškem so minulo jesen obiskali svoje strokovne kolege pri kmetijskem kombinatu v Ptujju. Ogljedali so si njihove ni-

žinske gozdove in nasade topolov ter nazadnje tudi njihove vinograde v Halozah.

Foto: Andrej Šertel